

รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Competency Model of Local Government Organizations in the Northeastern Region

กัญญาภัทร ชันอาษา

สัณญา เคนาภูมิ

ยุภาพร ยูภาศ

นักศึกษานิเทศศาสตร์ (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Kanyaphat Khunarsa

Sanya Kenaphoom

Yupaporn yupass

D.P.A. Student (Public Administration), Rajabhat Mahasarakham University

Lecturer of Political Science and Public Administration, Rajabhat Mahasarakham University

Lecturer of Political Science and Public Administration, Rajabhat Mahasarakham University

Corresponding E-mail: taery1958@gmail.com

วันที่รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2568; วันที่แก้ไขบทความ 4 เมษายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 5 เมษายน 2568

Received: February 23, 2025; Revised: April 4, 2025; Accepted: April 5, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาาระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างและยืนยันรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 706 คน ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ และใช้วิธีการกำหนดสัดส่วนและวิธีสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) การสร้างและยืนยันรูปแบบสมรรถนะ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารภายในองค์กร ปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย และปัจจัยด้านบุคลากร สามารถอธิบายสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ร้อยละ 83.90 ($R^2 = 0.839$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ $P\text{-Value} = 0.120$, $\chi^2 / df = 1.873$, $GFI = 0.986$, $CFI = 0.980$, $RMSEA = 0.04$, $SRMR = 0.03$ และ (3) รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 3.1) การพัฒนาปัจจัยด้านการบริหารภายในองค์กร 3.2) การพัฒนาปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย และ 3.3) การพัฒนาปัจจัยด้านบุคลากร ผลการยืนยันรูปแบบมีความเหมาะสม

ในระดับมากที่สุดและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 4.00-5.00 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.5

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล; สมรรถนะขององค์กร; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aimed to study the competency level of local government organizations in the Northeast, study the factors affecting the competency of local government organizations, create and confirm the competency model of local government organizations using a mixed-method research methodology, divided into 2 phases: Phase 1 studied the level of participation and factors affecting the competency of local government organizations in the Northeast. The sample consisted of 400 people in the Northeast, selected by defining the sample group according to Taro Yamane's formula, using the proportional sampling method and simple random sampling. The data collection tool was a 5-level rating scale questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, mean, standard deviation, and structural equation analysis (SEM). The competency model was created and confirmed by 20 experts and stakeholders. The research tool used was an interview form.

The results of the research found that the competency level of local government organizations in the Northeast was at a high level overall. Factors affecting the competency of local government organizations in the Northeast included internal management factors, cooperation factors with communities and networks, and personnel factors. It can explain the performance of local administrative organizations in the Northeastern region by 83.90 percent ($R^2 = 0.839$) with statistical significance at the .01 level, which the model is consistent with the empirical data $P\text{-Value} = 0.120$, $\chi^2/df = 1.873$, GFI = 0.986, CFI = 0.980, RMSEA = 0.04, SRMR = 0.03 and (3) the performance model of local administrative organizations in the Northeastern region as follows: 3.1) Development of internal administrative factors in the organization. (3.2) Development of factors in cooperation with communities and networks and 3.3) Development of personnel factors. The results of the model confirmation are most appropriate and experts have consistent opinions with a median value between 4.00-5.00 and an interquartile range value of less than 1.5.

Keywords: Factors affecting; Organizational performance; Local administrative organizations

บทนำ

ภายใต้บริบทปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ความท้าทายหลายเรื่องอาจเป็นภัยคุกคามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเตรียมพร้อมรับมือ ขณะที่บางเรื่องอาจกลายเป็นโอกาสในการพัฒนา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเตรียมความพร้อมและการบริหารงานเชิงรุกท่ามกลางความท้าทายเหล่านี้ ดังนั้นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งหวังที่จะตอบโจทยปัญหาและความต้องการของประชาชนให้ได้อย่างตรงจุด ตรงใจ และทันทั่วถึง และยั่งยืนหยัดที่จะเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนในท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคงไม่สามารถบริหารงานแบบประจำได้อีกต่อไป แต่จะต้องมีการพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง รู้เท่าทันสถานการณ์ ขยายมุมมอง ปรับกลยุทธ์ในการทำงานให้มีการดำเนินงานเชิงรุก และสร้างสรรค์นวัตกรรมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น โดยกลไกภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว คือ “สมรรถนะองค์กร” (Organizational Capacity)” (สถาบันพระปกเกล้า, 2563)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ประกอบด้วย 20 จังหวัด มีประชากรกว่า 20 ล้านคน โดยมีภาคเกษตรกรรมเป็นฐานเศรษฐกิจหลัก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการให้บริการสาธารณะด้านการศึกษา สาธารณสุข การคมนาคม และสิ่งแวดล้อม แต่การดำเนินงานยังเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร ความรู้และทักษะบุคลากรไม่เพียงพอ การมีส่วนร่วมของประชาชนจำกัด โครงสร้างพื้นฐานไม่ทั่วถึง การกระจายอำนาจยังไม่สมบูรณ์ และปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่โปร่งใส (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566) นอกจากนี้ อปท. ยังเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้างจากความแตกต่างด้านพื้นที่และรายได้ โดยเฉพาะ อปท. ขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากรและงบประมาณ ต้องพึ่งพาส่วนกลางหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปัญหาด้านบุคลากรยังมีทั้งจำนวนไม่เพียงพอและภาระค่าใช้จ่ายสูง ความไม่ชัดเจนของอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะทำให้เกิดความซับซ้อนในการบริหาร และการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางมักไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้งบประมาณสูงแต่ไม่ได้รับการจัดสรรเพียงพอ ส่งผลให้การให้บริการประชาชนขาดประสิทธิภาพ (ชานาญ จันทรเรือง, 2563)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรมและมีบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดแคลนบุคลากรที่มีสมรรถนะสูง ความไม่เพียงพอของงบประมาณ การบริหารจัดการที่ยังไม่เป็นระบบ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565; พงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ, 2566) สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริบทนี้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนถึงขีดความสามารถในการบริหารจัดการภารกิจต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในด้านการบริการสาธารณะ การจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาองค์กร (Osborne & Gaebler, 1993; Denhardt & Denhardt, 2015) การประเมินสมรรถนะเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงกลยุทธ์การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาสมรรถนะองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นโจทย์ที่ท้าทาย ภายใต้การมีทรัพยากรที่จำกัด เพื่อนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาสมรรถนะขององค์กรไปพร้อมกัน ที่

จะสามารถตอบโจทย์ความท้าทายใหม่ได้อย่างตรงจุด จากเหตุผลที่กล่าวมาดั่งนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษา รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ได้รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว นำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาที่ตรงจุดส่งผลต่อประสิทธิภาพ การนำไปใช้ทรัพยากรอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

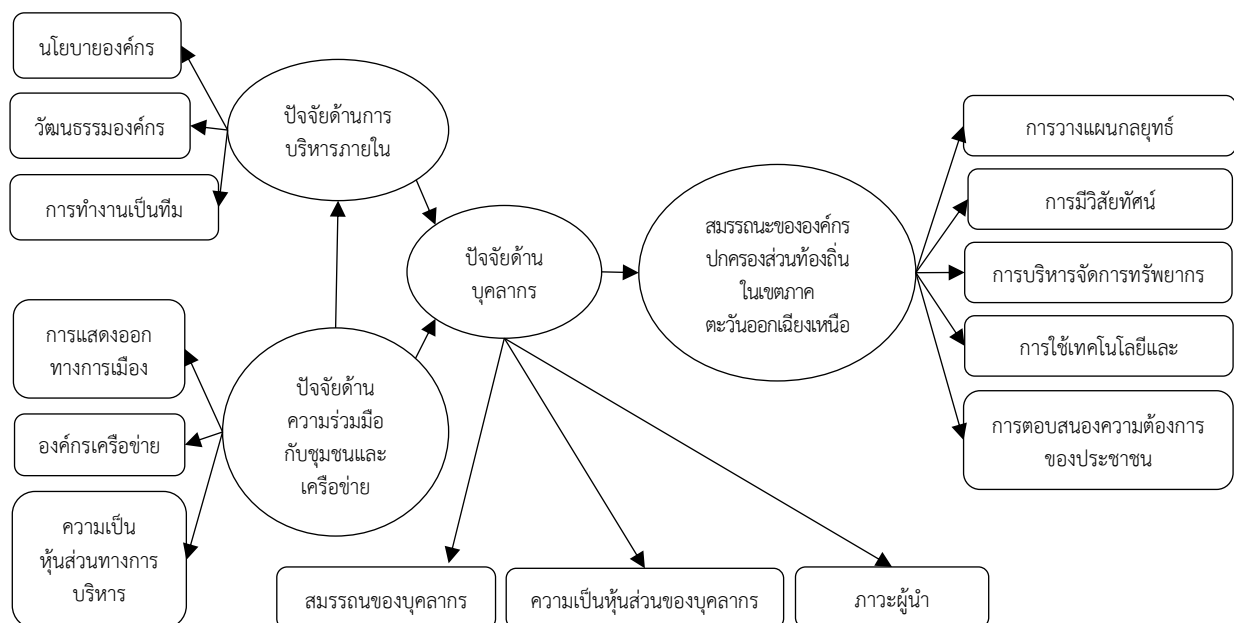
1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารภายใน ปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย และปัจจัยด้านบุคลากร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดเรื่อง รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการสรุปการวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด และทฤษฎีจากนักวิชาการ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการตามกรอบแนวคิด สรุปได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะและปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2,967 แห่ง (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 353 แห่ง โดยการใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1973, p. 727) ใช้การสุ่มตามสัดส่วนและสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

การวิเคราะห์แบบจำลองสมการความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Modeling: SEM) จัดเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ที่อาศัยขนาดตัวอย่างขนาดใหญ่ Kline (2015) จึงไม่อาจใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างเหมือนงานวิจัยเชิงสำรวจโดยทั่ว ๆ ไป ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Kline (2015) แนวทางสำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 20 เท่าต่อ 1 ตัวแปร และการวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 9 ตัวแปร $9 \times 20 = 180$ จากนั้นผู้วิจัยจึงใช้หลักการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 2 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 1 คน 2) ข้าราชการ จำนวน 1 คน รวม $353 \times 2 = 706$ คน ดังนั้นงานวิจัยนี้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 706 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยด้านการบริหารภายในองค์กร ประกอบด้วย

3.1.2.1 ด้านนโยบายองค์กร

3.1.2.2 ด้านวัฒนธรรมองค์กร

3.1.2.3 ด้านการทำงานเป็นทีม

3.1.2 ปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย ประกอบด้วย

3.2.1.1 ด้านการแสดงออกทางการเมือง

3.2.1.2 ด้านองค์กรเครือข่าย

3.2.1.3 ด้านความเป็นหุ้นส่วนทางการบริหาร

3.2 ตัวแปรคั่นกลาง คือ

3.2.1 ปัจจัยด้านบุคลากร ประกอบด้วย

3.1.1.1 ด้านภาวะผู้นำ

3.1.1.2 ด้านความเป็นหุ้นส่วนของบุคลากร

3.1.1.3 ด้านสมรรถนะของบุคลากร

3.3 ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

- 3.3.1 ด้านการวางแผนกลยุทธ์
- 3.3.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์
- 3.3.3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์
- 3.3.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- 3.3.5 ด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ใช้แหล่งข้อมูล ดังนี้

- 1.1 ผลการวิจัย จากการวิจัยในระยะที่ 1 โดยจัดหมวดหมู่ใหม่ตามลำดับของการเกิด (Birth Order) ของรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำเครื่องมือที่นำมาปรับข้อความเพื่อให้สอดคล้องกับบริบท การวิจัยในครั้งนี้ ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาลักษณะของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นข้อความคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อความคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ขั้นตอนการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และภาษาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถาม กับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิจะใช้ดุลยพินิจพิจารณาความสอดคล้องของข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์ การวิจัย

3.2 การนำไปทดลองใช้ (Try Out) นำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรอื่น ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 42 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item Total Correlation) โดยใช้การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด, 2558, น. 100)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย โดยอาศัยหนังสือขอความร่วมมือจาก คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม แล้วดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างตามบัญชีรายชื่อบุคลากรในพื้นที่เป้าหมาย

4.2 การตรวจสอบและคัดกรองข้อมูลผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ หากพบว่าการตอบไม่ครบถ้วนจะดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ก่อนนำเข้าสู่การวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) แสดงเป็นจำนวน และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Hair et al., 2010)

5.4 วิเคราะห์ยืนยันรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้การสัมภาษณ์และการยืนยันของผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องตามเทคนิค CIT (Critical Incident Technique) โดยวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Med) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (I.R.) และส่วนค่าฐานนิยม (Mo) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551, น. 134)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระดับสมรรถนะ		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผนกลยุทธ์	3.51	0.78	มาก	4
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.58	0.74	มาก	3
3. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์	3.60	0.84	มาก	1
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	3.59	0.83	มาก	2
5. ด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน	3.40	0.85	มาก	6
โดยรวม	3.57	0.80	มาก	-

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.58$) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.51$) และ ด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนสอดคล้องของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังปรับปรุงโมเดลสมการเชิงโครงสร้างด้วยค่าดัชนีความกลมกลืนสอดคล้องหลังการปรับปรุงโมเดล (After Modification)

2.1 ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนสอดคล้องของสมการเชิงโครงสร้างกับข้อมูล เชิงประจักษ์ ซึ่งได้ผลการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ค่าไคสแควร์ “ χ^2 ” ซึ่งแสดงออกมาจากตาราง Print Out ของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างเป็นค่า Value มีค่าเท่ากับ 84.811 และได้ค่าองศาความเป็นอิสระ “ df ” มีค่าเท่ากับ 52 ทำให้ผลทางสถิติหรือเกิดดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน ดังนี้

2.1.1 ค่า “ χ^2 ” ของโมเดลมีค่าเท่ากับ 84.811 โดยมีค่า df เท่ากับ 52 เมื่อทำการคำนวณ ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (“ χ^2 / df ”) พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.63 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2.00 แสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1.2 ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ มีค่า CFI เท่ากับ 0.994 และTLI เท่ากับ 0.992 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1.3 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณ ค่ามีค่า RMSE เท่ากับ 0.040 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1.4 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน มีค่า SRMR เท่ากับ 0.031 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลที่ได้รับการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (หลังการปรับโมเดลด้วยค่าดัชนีโมเดล; MI)

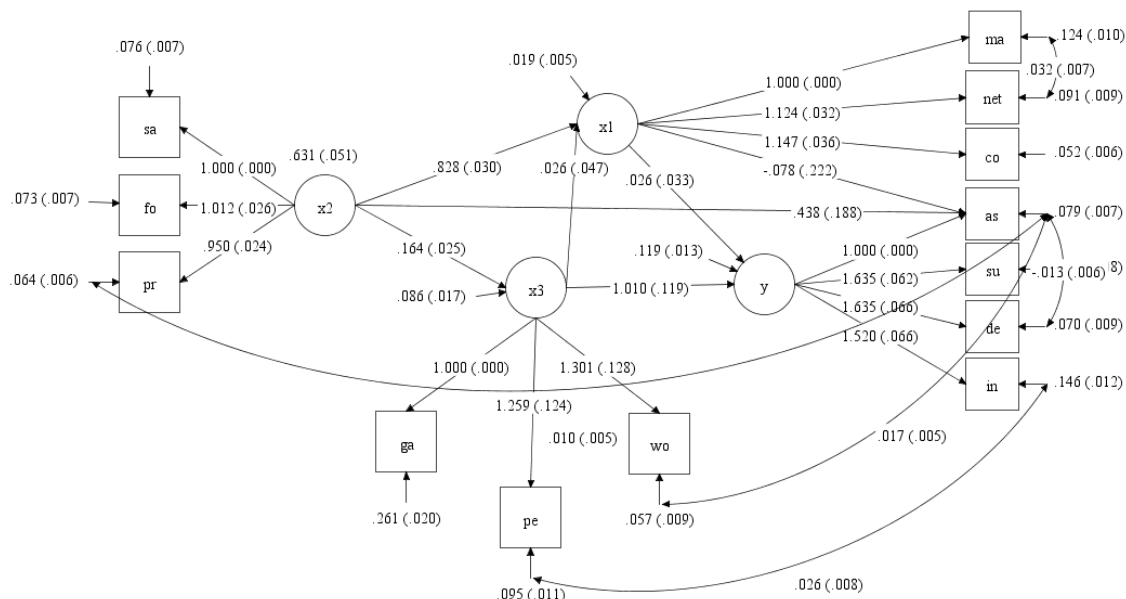
ดัชนีวัดความกลมกลืน	เกณฑ์พิจารณา	ค่าดัชนีที่วัดได้	ผลการพิจารณา
χ^2 / df	< 2.00	1.630	ผ่านเกณฑ์
CFI	≥ 0.95	0.994	ผ่านเกณฑ์
TLI	≥ 0.95	0.992	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.040	ผ่านเกณฑ์
SRMR	< 0.05	0.031	ผ่านเกณฑ์

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการปรับโมเดล (Model Modification) โดยใช้การพิจารณาจากคำแนะนำในการปรับพารามิเตอร์ในโมเดลด้วยค่าดัชนีโมเดล (Model Modification Indices MI) จนกระทั่งค่าดัชนีความกลมกลืนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากตารางที่ 2 การตรวจสอบความตรงของแบบจำลองสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด และมีค่าสถิติ ดังต่อไปนี้ สรุปค่าสถิติที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ $P\text{-Value} = 0.207$, $\chi^2/df = 1.630$, $GFI = 0.994$, $CFI = 0.992$, $RMSEA = 0.04$, $SRMR = 0.03$

3. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการบริหารภายในองค์กร 2) ปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย และ 3) ปัจจัยด้านบุคลากร ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปรแฝง สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปร ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 48.30 ($R^2 = 0.483$)

ทั้งนี้ จากตารางที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผ่านเกณฑ์ของดัชนีวัด ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของโมเดล (SEM) ดังกล่าว ได้ภาพที่ 2 ดังนี้

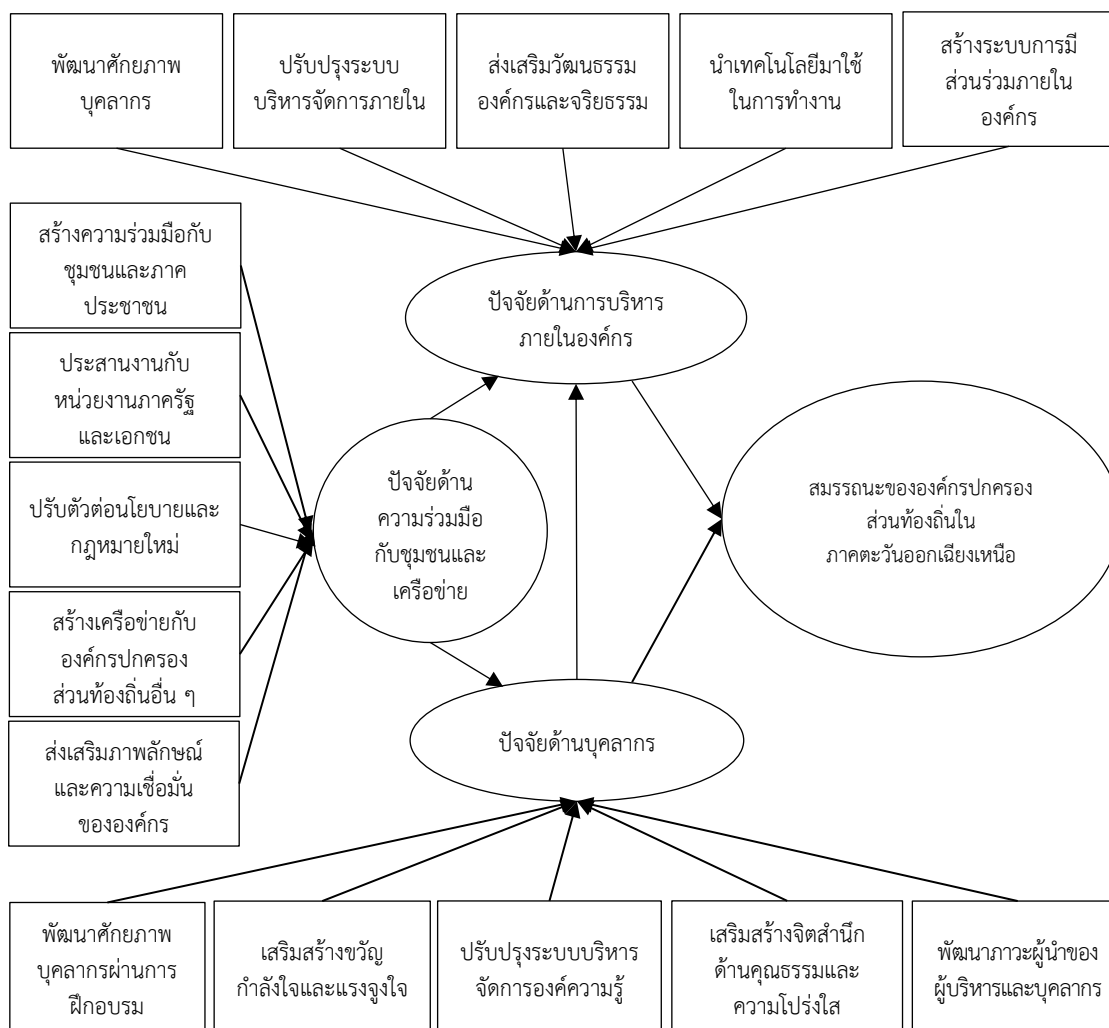
$p\text{-value} = 0.207$, $\chi^2/df = 1.630$, $GFI = 0.994$, $CFI = 0.992$, $RMSEA = 0.04$, $SRMR = 0.03$

แผนภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การยืนยันรูปแบบรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
การยืนยันรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้การ
สัมภาษณ์และใช้การยืนยันของผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องตามเทคนิค CIT (Critical Incident Technique)

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจัยภายในมีค่ามัธยฐาน (Median) อยู่ระหว่าง 4.00-5.00 ระดับความสอดคล้องของคำตอบที่มีค่าความถี่มากที่สุด มีค่าอยู่ที่ 5.00 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.5 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสอดคล้องกัน ผู้วิจัย สามารถสรุปเป็นผังมโนทัศน์รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามการยืนยันของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ดังภาพที่ 3

ผู้วิจัย สามารถสรุปเป็นผังมโนทัศน์รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามการยืนยันของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลจากการวิเคราะห์การยืนยันรูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง (Critical Incident Technique) จำนวน 20 คน โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นต่อรูปแบบพัฒนาสอดคล้องกัน ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนา จำนวน 3 ด้าน 15 แนวทาง มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการบริหารภายในองค์กร มีแนวทางพัฒนา ดังนี้
 - 1.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
 - 1.2 แนวทางการพัฒนาการปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายใน
 - 1.3 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรและจริยธรรม
 - 1.4 แนวทางการพัฒนาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน
 - 1.5 แนวทางการพัฒนาการสร้างระบบการมีส่วนร่วมภายในองค์กร
2. ปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย มีแนวทางพัฒนา ดังนี้
 - 2.1 แนวทางการพัฒนาการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและภาคประชาชน
 - 2.2 แนวทางการพัฒนาการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
 - 2.3 แนวทางการพัฒนาการปรับตัวต่อนโยบายและกฎหมายใหม่ๆ
 - 2.4 แนวทางการพัฒนาการสร้างเครือข่ายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
 - 2.5 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นขององค์กร
3. ปัจจัยด้านบุคลากร มีแนวทางพัฒนา ดังนี้
 - 3.1 แนวทางการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง
 - 3.2 แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงาน
 - 3.3 แนวทางการพัฒนาการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้
 - 3.4 แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและความโปร่งใส
 - 3.5 แนวทางการพัฒนาพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารภายใน ปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่ายและปัจจัยด้านบุคลากร ผู้วิจัยจึงได้นำ 3 ปัจจัยมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านการบริหารภายในองค์กร ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และอุปกรณ์ ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการภายในที่มีประสิทธิภาพ วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความร่วมมือ ความรู้และทักษะของบุคลากร ตลอดจนการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและการตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมณัฐ ภูทองไชย (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบองค์การที่มีสมรรถนะสูงของเทศบาลตำบล เมืองค์ประจักษ์ ได้แก่ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นระบบการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารัตน์ ภูศักดิ์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยและกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร สมรรถนะสูงขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยและกระบวนการบริหาร ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด

ขอนแก่นในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($R^2=0.764$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการประเมินผลคุณภาพ และแนวทางในการพัฒนาที่จะนำไปสู่องค์การสมรรถนะสูงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boyne (2003) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับปรุงบริการสาธารณะ โดยพบว่า ปัจจัยภายในองค์กร เช่น การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสมมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มสมรรถนะขององค์กรสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การบริหารงานภายในองค์กรและการมีส่วนร่วมของบุคลากรช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ O'Reilly & Tushman (2004) ศึกษาเรื่อง องค์กรที่สามารถปรับตัวได้ดีต่อการเปลี่ยนแปลง (ambidextrous organization) โดยพบว่า ปัจจัยภายใน เช่น วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรม ภาวะผู้นำที่สามารถปรับตัวได้ดี และการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ เป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

1.2 ปัจจัยด้านความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามสมมติฐานการวิจัย โดยความร่วมมือดังกล่าวช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความรับผิดชอบขององค์กร ผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อีกทั้งการประสานงานกับภาคประชาสังคม องค์กรเอกชน และ NGOs ช่วยเสริมทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และการบูรณาการเชิงพื้นที่ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Putnam (1993) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างประชาธิปไตย ให้ได้ผล ประเพณีพลเมืองในอิตาลียุคใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและการมีช่องทางแสดงออกที่เปิดกว้างส่งผลต่อความโปร่งใสและประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อประชาชนมีบทบาทในการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อนโยบายสาธารณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fung (2006) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมอย่างมีอำนาจ การปฏิรูปประชาธิปไตยในเมือง พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่นช่วยเพิ่มความรับผิดชอบและความน่าเชื่อถือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Skelcher, Navdeep, & Smith (2005) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการพื้นที่ร่วมมือของสาธารณะ วาทกรรม การออกแบบ และประชาธิปไตย พบว่า ความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนช่วยเพิ่มศักยภาพในการจัดการทรัพยากร และการดำเนินโครงการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อมีการบูรณาการความรู้และทรัพยากรจากหลายภาคส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ansell & Gash (2008) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการร่วมกันในเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติ พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมช่วยเพิ่มความสำเร็จของนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคมและเศรษฐกิจ เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brinkerhoff (2002) ได้ศึกษาเรื่องความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหากำไร กรอบการทำงานที่ชัดเจน พบว่า ความร่วมมือระหว่างรัฐและ NGOs ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาสังคมและเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ขาดแคลนทรัพยากร

1.3 ปัจจัยด้านบุคลากร ส่งผลต่อสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการพัฒนาความสามารถและทักษะของบุคลากร เช่น พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ

และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับงาน ที่ทำให้ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจและความผูกพันกับองค์กร การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรและการทำงานเป็นทีม และการสนับสนุนซึ่งกันและกันในหมู่บุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา บุนนัท และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 พบว่า องค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 มีองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ คนเก่ง 2) การบริหารจัดการคุณภาพ 3) การจัดการความรู้องค์กร และ 4) การจัดการเชิงกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี ภูมิศรีแก้ว (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของเทศบาล นครอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของเทศบาลนครอุดรธานี ได้แก่ ด้านการ วางแผน เชิงยุทธศาสตร์ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ตามลำดับ โดยปัจจัยทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์การพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงเทศบาลนครอุดรธานี ได้ร้อยละ 75.74 สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ณัฐศรีณัฐ มังคละนาเคศวร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงกรณีศึกษา การยางแห่งประเทศไทย พบว่า ปัจจัยต่างๆ และการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความสัมพันธ์ เชิงบวกต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bohlander, G., Snell, S., & Sherman, A. W. (2018) ได้ศึกษา การจัดการ ทรัพยากรบุคคล บทบาทของความเป็นผู้นำและระบบจัดการประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า การมีผู้นำที่มี วิสัยทัศน์ที่ดีและการจัดการประสิทธิภาพบุคลากรที่มีประสิทธิผล การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะของ บุคลากรได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสามารถขององค์กรในการตอบสนองต่อความ ต้องการของชุมชน การสร้างความผูกพันและส่งเสริมทักษะในการทำงานมีความเชื่อมโยงกับการปรับปรุง สมรรถนะขององค์กรในระดับท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านนโยบาย: ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ครอบคลุมทุก มิติการพัฒนา และสื่อสารให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน

1.2 ด้านวัฒนธรรมองค์กร: ควรส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากร ทุกระดับแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ

1.3 ด้านการทำงานเป็นทีม: ควรพัฒนาระบบสื่อสารภายในโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มความ คล่องตัวและลดความสับสนในการประสานงาน

1.4 ด้านการแสดงออกทางการเมือง: ควรจัดเวทีสาธารณะให้นักการเมืองท้องถิ่นแสดงความคิดเห็น และเสนอแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม

1.5 ด้านองค์กรเครือข่าย: ควรกำหนดกรอบความร่วมมือที่ชัดเจนกับมหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐ เอกชน และ NGO พร้อมสนับสนุนการใช้เครื่องมือดิจิทัล

1.6 ด้านความเป็นหุ้นส่วนทางการบริหารของประชาชน: ควรจัดประชุมสาธารณะหรือเวที ประชาคมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร

1.7 ด้านภาวะผู้นำ: ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง เป็นมิตร และเอื้อต่อการสื่อสารตรงไปตรงมาในองค์กร

1.8 ด้านความเป็นหุ้นส่วนของบุคลากร: ควรเปิดพื้นที่ให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสะท้อนปัญหาผ่านการประชุมหรือการพูดคุยกลุ่มย่อย

1.9 ด้านสมรรถนะของบุคลากร: ควรวางแผนพัฒนาทักษะบุคลากร โดยเน้นการบริการที่ดี มีทักษะการสื่อสาร การฟัง และการให้บริการด้วยความเคารพและเป็นมิตร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ควรศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการฝึกอบรมทักษะการบริหารจัดการ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพบุคลากรกับประสิทธิภาพองค์กร

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน ควรศึกษาผลกระทบจากการเปิดโอกาสให้ประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดนโยบายท้องถิ่นต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ควรศึกษาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาใช้ในการบริการประชาชน ผลต่อความพึงพอใจและประสิทธิภาพ รวมถึงบทบาทของเทคโนโลยีต่อการยกระดับสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). รายงานประจำปี 2566 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

เชมณัฐ ภูกองไชย. (2561). รูปแบบองค์การที่มีสมรรถนะสูงของเทศบาลตำบล. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 36(2). 34-35.

ชลธิชา บุญนที และคณะ. (2564). การศึกษาองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. (การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชำนาญ จันทรเรือง. (2563). ปัญหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2567 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/1008930>.

ณัฐศรีณัฐ มังคละนาเคศวร. (2562). ปัจจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงกรณีศึกษา การยางแห่งประเทศไทย. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ธารารัตน์ ภูศักดิ์. (2558). ปัจจัยและกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร สมรรถนะสูงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 3(3). 45-46.

บุญชม ศรีสะอาด. (2558). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่9). กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.

พงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ. (2566). ปาฐกถาในการเสวนาเรื่อง “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยกับอนาคตการกระจายอำนาจ”. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2567 จาก <https://thevotersthai.com>.

- วารุณี ภูมิศรีแก้ว. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของเทศบาลนครอุดรธานี. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์**, 9(1). 26-27.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2563). **ท้องถิ่นกับการกิจที่ทำภายหลังโควิด-19**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **รายงานการพัฒนาภูมิภาคและพื้นที่: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. กรุงเทพฯ: สภาพัฒน์.
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. **Journal of Public Administration Research and Theory**, 18(4), 543-571.
- Bohlander, G., Snell, S., & Sherman, A. W. (2018). **Managing human resources: The role of leadership and performance management systems** (17th ed.). Cengage Learning.
- Boyne, G. A. (2003). Sources of public service improvement: A critical review and research agenda. **Journal of Public Administration Research and Theory**, 13(3), 367-394.
- Brinkerhoff, J. M. (2002). Government-nonprofit partnership: A defining framework. **Public Administration and Development**, 22(1), 19-30.
- Denhardt, R. B., & Denhardt, J. V. (2015). **The New Public Service: Serving, Not Steering** (3rd ed.). New York: Routledge.
- Fung, A. (2006). **Empowered participation: Reinventing urban democracy**. Princeton University Press.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate data analysis** (7th ed.). Pearson Education.
- O'Reilly, C. A., & Tushman, M. L. (2004). **The ambidextrous organization**. Harvard Business Review, 82(4), 74-81.
- Osborne, D., & Gaebler, T. (1993). **Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector**. New York: Plume.
- Putnam, R. D. (1993). **Making democracy work: Civic traditions in modern Italy**. Princeton University Press.
- Skelcher, C., Navdeep, M., & Smith, M. (2005). **The public governance of collaborative spaces: Discourse, design and democracy**. Public Administration, 83(3), 573-596.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: an introductory analysis**. 3rd ed. New York (N.Y.): Harper and Row.